

O CASĂ DE ȚARĂ

Veți întâlni și dumneavoastră astfel de case, prin satele noastre. Case în care încă nu a locuit nimeni, din care abia au plecat meșterii constructori.

Intrebând, veți afla că ea a fost ridicată pentru a adăposti o tinăre pereche, o nouă familie. Căci se va căsători unul din flăcăii din sat, feciorul, Gliga Ioan, cu fata mijlocie a lui Voina Gheorghe, Mărioara. Pentru ei a fost ales acest loc de casă, pentru el au lucrat meșterii dulgheri, zidarii, tâmplarii, pentru ei și pentru copiii lor. Negreșit veți întâlni, umblând prin satele noastre, asemenea clădiri, în care încă nu s-a aprins focul, n-au răsunat voci, în care abia se va așeza viața.

Am intrat într-un rind într-o astfel de casă, nouă cu desăvârșire. Era un sat de sub timplile albe ale Rodnei. Apoi i-am cunoscut pe logodnici și mi-am făcut primele însemnări legate de familia țărănească, din satul românesc contemporan. Firește, am început cu logodna. sau cum i se spune în partea locului, încredințarea.

Îi văzusem pe cei doi, pe fată și pe fecior, la joc. Ea purta semnul încredințării: o coronită. Semănau cu celelalte perechi, prinse în ritmul săltăreț al Hațeganei. Și totuși ceva îi deosebea și mi-am dat seama că această deosebire nu izvora din faptul că ei ar fi fost o pereche de tineri din alt sat, sau intrați de prima dată în joc. Nu era nimic nefiresc nici în comportarea lor, poate mai sfioasă ca altădată, nici în a celorlalte perechi. Dar, am băgat de seamă când, că amindoi erau urmăriți cu atenție, înțelegere, li se făcea loc când jocul se încheia, erau lăsați singuri. Erau logodiți. Lucrul acesta îl știa întregul sat, pină și copiii. Iar satul aproba. opinia lui, întotdeauna

Familia în satul românesc contemporan

na prezentă, obiectivă, era alături de ei. Așadar, sentimentul care-i unea pe cei doi tineri, iubire sinceră, adâncă, în ochii satului, reprezenta garanția, certitudinea întemeierii unei familii trainice. Logodna, răstimpul adică de la aducerea la cunoștința satului a pasului hotărâtor în viața dorită de cei doi tineri și de părinții lor și pină la nuntă, are o semnificație aparte, asupra căreia vrem să stăruim.

A întemeia o familie, înseamnă un eveniment de mare însemnătate în viața omului. El nu se va uita niciodată, așa cum nu se uită nașterea unui copil, cum nu se uită anii de militarie. De el se leagă nenumărate datini, un întreg șirag de ritualuri și ceremonii, în care seriozitatea și gravitatea se împletesc armonios cu acel umor sănătos, plin de voie bună, înțelept și emoționant, intrat în firea poporului nostru. La eveniment, tocmai fiind unic, de nerepetat, participă întreg satul, nu cu o participare exterioară, ci cu adâncime și înțelegere. Și e ușor de înțeles acest lucru când ne gândim că nicăieri ca-ntr-un sat nu se cunosc între ei oamenii atât de bine, nicăieri ca-n sat nu se cunosc familiile între ele, cu părțile lor bune și mai puțin bune. Copiii au crescut împreună. au intrat în joc, adică au devenit tineri, sub ochii întregului sat, iubirea lor s-a născut acolo, sentimentul lor curat, puternic, s-a desăvârșit zi cu zi, cimentându-se o legătură pe care o va consfinți nunta, viața în doi, în casa abia părăsită de meșterii care au zidit-o.

Famițiile se cunosc între ele. Socrii mari și socrii mici, nașii, au cântărit lucrurile. Și e nevoie de acest răstimp, totuși, de logodnă?

Tradiția, înțelepciunea populară ne spune că da, e nevoie ca tinerii să se cunoască și mai bine, să se obișnuiască, să fie astfel limpezite și nefezite căile spre înțelegerea deplină. E adevărat că familiile se cunosc. Dar a întemeia o familie nouă, înseamnă a

CĂLUȘARI

Foto: Victor BÎRCĂ

avea toate garanțiile că cei doi au înțeles pe deplin pasul la care se angajează pentru toată viața.

Odinioară, în condițiile unui sat măcinat de contradicții, în care deosebirile de avere însemnau limite de neînvinș în calea desăvârșirii unui sentiment profund, căsătoria era decisă peste capul tinerilor, de către părinți. Opinia satului în acest caz nu era luată în seamă. Despre acest aspect vom vorbi când va veni vremea. Trăim într-un sat românesc structural modificat, în care ierarhia valorilor spirituale și materiale a cunoscut transformări de adâncime. Fericirea tinerilor, plenitudinea iubirii lor, nu mai poate fi judecată sub zodia averii părinților, a contractului și a foii de zestre. Sintem îndreptățiți să afirmăm că instituția aceasta, celula socială de bază, familia, în anii noștri se întemeiază pe rădăcinile ei firești, așa cum de fapt și tradiția noastră atât de bogată, o visa: un sentiment puternic, înțeles pentru toată viața, o familie în care se vor naște copii, în care se va înfiripa treptat un mod de a trăi numai al ei, cu amintirile ei, cu bucuriile ei, numai astfel poate fi de nedefăcut.

Iată de ce e nevoie, așadar, de acest ultim examen, logodna. Într-adevăr, familiile se cunosc, s-au înțeles, au cântărit totul, în amănunt. Dar iarăși e adevărat că înțelegerea deplină între doi oameni e o cale uneori destul de grea, nu rareori plină de surprize. În acest context pot apare vicii ascunse, deprinderi

pe care nu le au descoperit, căci oricât s-or cunoaște între ele, familiile, există și amănunte care trec neobservate, care apar tocmai acum.

Ce însușiri are flăcăul? E destul de copt pentru a deveni un cap de familie? Știe el ce înseamnă răspunderea de a-și crește copiii așa cum se cere? Nu are apucături rele? Dar fata, va ști să fie ceea ce se cheamă „sufletul casei”? Adică o mamă adevărată, o soție vrednică, înțelegătoare, chemată să înfrumusețeze noul cămin? În casa lor, care miroase încă a var proaspăt, unde nu s-a aprins focul și de unde n-a plecat încă nimeni la lucru, urmează să se statornicească un climat specific, obiceiuri, să crească amintiri care vor aparține numai acestei case, integrate în rindul celorlalte case din sat ca-ntr-un tot armonios încheiat. Sint ei pregătiți să întâmpine așa cum înțelege satul românesc marele și unicul eveniment din viața lor?

Sint pregătiți. Li urmăresc pe cei doi, ușor stinjențiți, opriți pe malul apei. Li înconjoară atenția delicată, fără ostentație a întregului sat. Știu că totul este pregătit, se cunosc conăcarii, druștele miresii, și că peste o săptămână-două va avea loc nunta. Iar pe una din ulițele satului, într-o curte cu doi meri tineri, îi așteaptă casa lor.

— Cine șade aici?

— Păi, Gliga Ioan. Casa-i nouă-nouă. Sint luați de curind.

Ștefan LUCA

Dansatori de la Mereni. Primul din stînga, Constantin Ene

RĂDĂCINI ADÎNCI

La 67 de ani, este decanul de vîrstă al echipei de dansuri populare din comuna dobrogeană Mereni. Întotdeauna apare primul pe scenă. Intrarea și-o face furtunos, în ritmul repezit al unei sirbe, lunecînd pe virfuri ca și cum n-ar atinge podeaua. Ușor, necrezut de mlădiu (joacă de cînd era flăcăoandru), trage după el șirul dansatorilor. Ți-a luat ochii cu jocul de picioare, cu suplețea. N-ai avut timp să-i vezi chipul. Ridici privirea: are părul complet alb, întregi pe vecinul de scaun cine e.

— Constantin Ene, tată a zece copii.

L-am revăzut la o repetiție pe scena Teatrului de stat din Constanța, cu întregul ansamblu folcloric regional. În dimineața acelei zile, făcuse două norme la grădina legumicolă a cooperativei. Apoi, cale de trei poște cu au-

tobuzul pînă la teatru, unde s-a repetat același dans de trei ori, pînă la eliminarea oricărei greșeli.

De unde atîta energie? Dintr-o nesecată fîntină, dragostea pentru joc. Dansul preferat al lui Constantin Ene este cel care înmănunchiază pe scenă trei generații: bunicii, tații și nepoții.

— Dansul ăsta, dintre toate cîte se joacă la noi în sat, te încălzește cel mai tare, spune Constantin Ene. Îl simți lingă tine pe fecior. Mai alături, pe nepot. Te uiți la tineri și-ți aduci aminte cum ai fost. Și ești mulțumit că ai schimb de nădejde. Ți se umple pieptul, e greu de spus ce simți atunci.

Întrebat ce îi fac copiii, răspunde nu fără un efort de gîndire. Doar are zece!

— Patru lucrează cu mine în cooperativa agricolă. Două fete sînt măritate în Argeș, tot cu

membri cooperatori. Un băiat mi-a plecat militar, altu-i șofer în Abrud, altul meșter de mobilă la o fabrică în Rădăuți, altul electrician la Constanța.

Ni-l închipuim pe Constantin Ene pornind să-și viziteze copiii: face — nici mai mult nici mai puțin — turul României. Probabil că își ia bilet de tren în circuit.

— Am de ce călători în țara asta, așa-i? întrebă el. Toți copiii mi-s buni, muncitori, fac cîte ceva folositor, pe unde se află. Am vegheat, și nevasta și eu, să-i creștem oameni. Că vorba ceea: copilul, ca și copacul, cînd de mic se strîmbă, anevoie se îndreaptă. Și, cît ne-au ținut puterile, am izbutit. Acum e rîndul lor. Să crească și ei copii, să mă-ntreacă, eu nu mă supăr. Astăzi să tot ai copii, sînt alte condiții. De-o pildă, la noi, la Mereni, s-au dat pentru ziua-muncă 40 de lei, bani gheață, fără să mai socotim produsele în natură!

Instructorul casei de creație a rechemat dansatorii pe scenă. A patra repetiție! Sprinten, Constantin Ene și-a luat locul în capul șirului de dansatori. După el, s-au aliniat Florea Dinică, Florea Ponov, Stoica Gherghina... și dansul a început. În frunte, suplu, cu pas ușor, cu părul alb, luneca în virtejuri decanul de vîrstă.

Nicolae CULCEA

„JOCUL DE-A SPECTACOLUL“

Odimineață de duminică obișnuită. În curtea căminului cultural din Călinești (raionul Pitești), un om se plimbă nervos. Este N. Eugen, directorul căminului; cîțiva tineri se privesc nehotărîți. Ce s-a întimplat?!

În acea zi, la Călinești trebuia să aibă loc faza intercomunală a Festivalului cultural-sportiv pentru tineret, la care urmau să participe formații artistice din comunele Golești, Văleni și Călinești. Spun „trebuia“, pentru că ceea ce a urmat n-a corespuns nici pe departe cu intențiile organizatorilor. În locul unui spectacol tineresc, plin de vioasie și prospețime, vreo zece spectatori au asistat la o jalnică parodie. Timp de circa 20—25 de minute am vizionat un pretext de program, susținut în fața unei săli goale de către așa-zisele „formații reprezentative“ ale căminelor din cele trei comune. Așazise, pentru că deși căminele au o activitate bună, de la Golești s-au prezentat patru tineri (dintre care doi elevi!), iar de la Văleni un grup vocalic feminin, ai cărui componenți erau trecuți de 30 de ani (era doar un festival al tineretului!); gazde înțeleghătoare, cei din Călinești n-au vrut nici ei să se lase mai prejos, încît numărul total al artiștilor amatori participanți n-a depășit cifra 15!!!

Explicațiile mi le-au furnizat în parte tinerii din Go-

lești, în parte directorul căminului cultural din Călinești. Programarea la o oră nepotrivită, lipsa de popularizare a spectacolului, i-au lipsit pe tinerii din Călinești de o importanță acțiune cu caracter educativ. Din aceleași motive și formațiile celorlalte cămine s-au prezentat descompletate. Situația era cu atît mai paradoxală cu cît, în sîmbăta premergătoare acestei duminici, la Gorgani (un sat ținînd de Călinești) se desfășurase o frumoasă „seară pentru tineret“, organizată de căminul cultural și organizația comunală U.T.C.

Un program bogat și atractiv, în care majoritatea timpului a fost acordată dansului, punctat cu pasionante momente distractive, a contribuit din plin la crearea unei atmosfere specifice tineretului. Monotonia, plictiseala, n-au avut ce căuta la această seară, care a fost într-adevăr „pentru tineret“. Cum se poate explica atunci eșecul unei acțiuni, la un interval de mai puțin de 24 de ore?

Nu prin superficialitatea cu care a fost pregătită prin faptul că nu s-a ținut seama de timpul liber al oamenilor. La originea ratării acestei manifestări se află bineînțeles formalismul, piedică principală în organizarea unor programe culturale-educative interesante și atractive.

Mircea IORGULESCU

Note de lectură

Nicolae JIANU

„PĂMÎNTUL ERA VIU“

2 volume

Editura pentru literatură

Sub titlul *Pămîntul era viu*, cartea în două volume a lui Nicolae Jianu apare în fața cititorilor ca un roman dens, echilibrat și foarte actual. Acțiunea primului volum, cunoscută dintr-o versiune anterioară (*Izvorul Roșu* — 1955), este continuată în anii construcției socialiste, cînd eroii sînt surprinși în plin proces de clarificare și transformare revoluționară, sau, cum spune unul dintre personaje, „încep să capete creieri de muncitori“. Regăsim oglindită, cu multă forță artistică, viața unei așezări de mineri marameșeni, din munții Rodnei, cu problemele și frământările ei specifice. Scriitorul înglobează în narațiune categorii largi de oameni (mineri, ingineri, medici, funcționari, artiști plastici, activiști de partid etc.), conturînd profilul personajelor în raport cu evenimentele pe care acestea le trăiesc: anii 1947—1949, perioadă caracterizată prin lupta comunistilor împotriva patronilor și a reprezentanților lumii capitaliste. Sînt anii unor violente lupte de clasă, pe toate planurile, împotriva forțelor reacțiunii, care căutau să dezorganizeze economia națională, să provoace anarhie și nemulțumiri în mase. Nicolae Jianu reușește să surprindă sugestiv această zbuciumată perioadă din istoria poporului nostru, demonstrînd, prin destinații eroilor principali, că noua societate socialistă se naște în focul unei lupte aprige și de o mare fermitate ideologică.

Lupta dintre vechi și nou capătă, în paginile celor două volume ale cărții, forme concrete și deosebit de convingătoare. Ingerii ca Miron Nichifor, muncitori ca Ștef Iacob, Nație Pamfil, Gavril Marian sau alții reprezintă, toți la un loc, chipul nou al minerului, forța de nebunuit a clasei muncitoare, animată de idealuri

C. PĂDUREANU

Vești de la corespondenți

Pregătiri de iarnă

În scrisorile sosite la redacție, corespondenții noștri ne informează despre pregătirile ce se fac la instituțiile culturale de la sate pentru buna desfășurare a activității culturale în perioada de iarnă.

★ Dacă în campaniile agricole de vîrf activitatea căminului cultural din satul Lăschia s-a făcut prezentă mai ales la sărbători, în perioada de iarnă această activitate se va desfășura după obiective bine stabilite. Pe lingă conferințele, informările, vizionările de filme, prezentările și recenziile de cărți, artiștii amatori sînt cei care vor înviora îndeosebi activitatea culturală în această perioadă prin pregătirea unor piese de teatru și a programelor de brigadă. Soliștii vocali, recitatorii și

vor aduce contribuția la îmbogățirea programelor artistice. Și iubitorilor de șah, conducerea căminului cultural din Lăschia le pregătește surprize. Se vor organiza trei concursuri de șah.

★ Începînd cu această perioadă, întreaga activitate cultural-artistice se va desfășura într-o sală nouă de festivități, dotată cu o scenă modernă.

★ În prezent, în comuna Leordeni se depun eforturi în direcția îmbunătățirii activității culturale din comună. Au fost reactivitate formațiile de cor, teatru și brigadă artistică ale căror programe sînt axate pe problemele actuale ale vieții satului. În planul noii conduceri a căminului cultural

(director Dumitru Pantelica) sînt prevăzute pregătirea unor noi piese corale, a unei piese de teatru și a unui program de brigadă artistică.

Pe lingă condițiile materiale care au fost asigurate de sfatul popular comunal este necesar, în scopul unei îmbunătățiri a muncii culturale-educative din Leordeni, ca și comitetul raional pentru cultură și artă și casa raională de cultură să acorde un sprijin mai competent tuturor acțiunilor ce se organizează în cadrul căminului cultural.

După corespondențele sosite de la ALEXANDRU BĂLANESCU — Lăschia Maramureș și GEORGE BREAZU — Leordeni — Argeș.

AȚIUNI INTERCOOPERATISTE

Cu sprijinul uniunii

Către vărsare, Argeșul și Mostiștea descriu împreună cu Dunărea, pe teritoriul raionului Oltenița, un gigantic „U” între brațele căruia se dă o bătălie de mari proporții pentru folosirea apelor potrivit voinței omului. În acest raionul s-a transformat în șantier. Prin eforturile unite ale cooperativelor agricole, suprafețele prevăzute la rubrica „alimentări cu apă” se extind mereu. Pentru ca cititorul să-și facă o idee precisă despre amploarea lucrărilor de irigații din această parte a Bărăganului, sînt necesare cîteva cifre.

Pînă acum, în cooperativele agricole ale raionului Oltenița au fost amenajate pentru irigat 6 800 ha, din care 3 801 ha în ultimul an. Volumul terasamentelor făcute din toamna trecută și pînă în prezent depășește 800 mii de m.c. Au intrat în funcțiune 4 stații de pompare (la Chirnoși, Stupinele, Mînaștirea și Hotarele) iar alte 7 sînt în curs de instalare.

Suprafața pe care s-au făcut udări este de 5 099 ha. Rezultatele au relevat o dată mai mult importanța economică a irigațiilor. La C.A.P. Chirnoși, s-au obținut următoarele producții medii la hectar: 6 mii kg de porumb boabe, 55 mii kg de porumb pentru siloz în cultură dublă (după secară), 60 mii kg de lucernă masă verde, 40 mii kg de sfeclă de zahăr și 35 mii de fire stas de calitatea I și a II-a la școala de viță. C.A.P. Hotarele a obținut numai 5,5 mii kg de porumb boabe, dar la lucernă a recoltat 81 mii kg de masă verde, iar la sfeclă de zahăr 50 de mii kg. În plus, de pe o suprafață de 25 ha, s-au recoltat — în trei culturi succesive — 18 mii kg de secară, 60 mii kg de porumb pentru siloz și 15 mii kg de porumb masă verde la hectar. În total, 93 mii kg de plante furajere de pe un hectar. Eficiența irigațiilor este grăitoare.

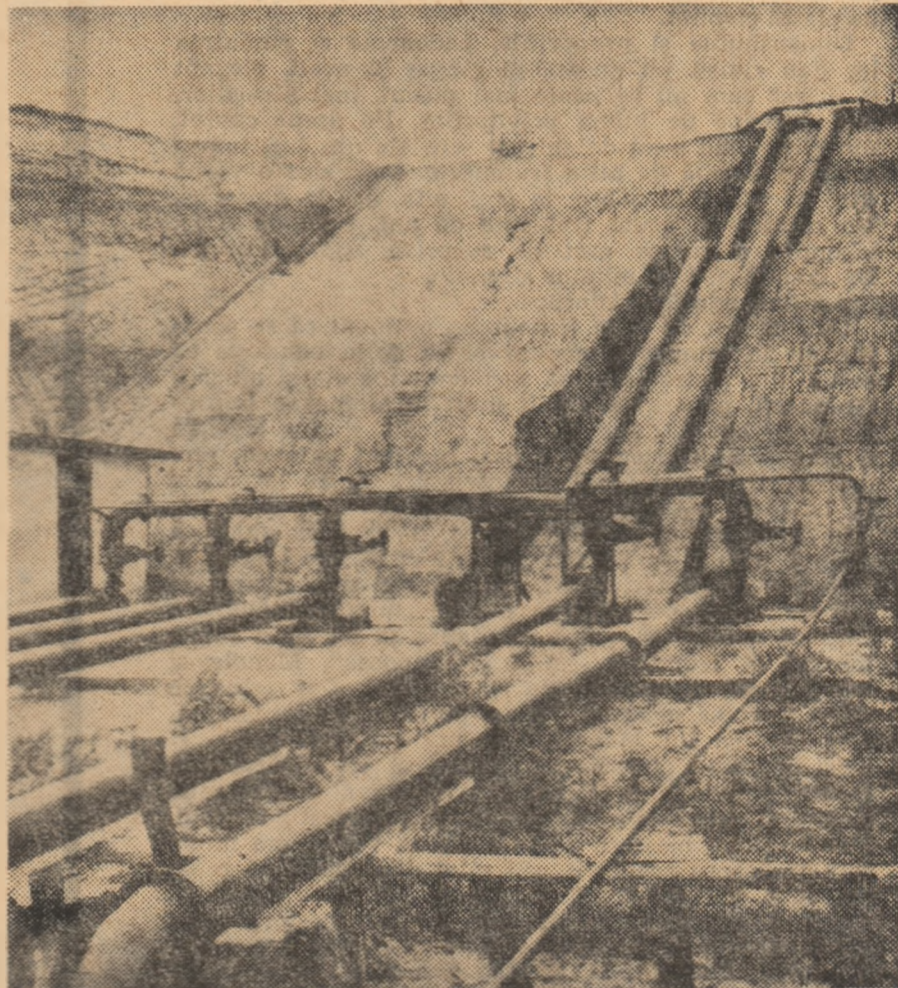
În consecință, se întreprind eforturi sporite în vederea extinderii suprafețelor irigate. Pentru 1967, urmează a fi amenajate încă 4 370 ha.

Intrucît lucrările vor fi începute chiar din acest an, iar uniunea raională a cooperativelor agricole a și înaintat notele de comandă pentru materialele și utilajele necesare, este sigur că nu vor mai interveni rămîineri în urmă și că se vor putea face udări pe întreaga suprafață planificată.

Din comandamentul lucrărilor, fac parte și organe ale uniunii raionale a cooperativelor agricole. A face parte din comandament, înseamnă a fi dețășat săptămîni de-a rîndul pe șantier, înseamnă a sta efectiv pe terasamente, a grăbi aprovizionarea cu materiale, mersul lucrărilor. Acolo, pe

șantier, comandament și URCAP au devenit sinonime cu sprijin. La Cooperativa agricolă Mînaștirea, unde apa din lacul Mostiștea urma să fie pompată pe o terasă la înălțime de 43 m, efectuarea manuală a lucrărilor cerea timp și un volum mare de zile-muncă. Intervenind însă la DRIFOT și la S.M.T. Ulmeni, uniunea raională a cooperativelor agricole a procurat două screpere și un buldozer. S-a făcut economie de timp și de bani. În luna iulie, stația de pompare realiza un lucru pe care mulți membri cooperatori l-au crezut imposibil pînă în ultima clipă: ridicarea apei la 43 m înălțime.

N. VLAHU

Stația de pompare de pe malul lacului Mostiștea

Inițiative valoroase

La rampa de descărcare de la Aiud este zarvă mare. Mașinile cooperativelor agricole din raion vin și pleacă, munca e în toi. Cooperatorii din Cimbrud, cei din Rădești și-au adus chiar acum porumbul recoltat în ultimele zile; dau fuga să ajute și ei și între două drumuri vorbesc cu voce bună despre avantajele construirii acestei rampe la care au pus umărul opt cooperative agricole din raion. Predarea produselor se face acum fără complicații, fără taxă și cooperatorii din tot raionul sînt mîndri de realizarea lor. Uniunea raională i-a sprijinit în această acțiune și rezultatele se fac simțite de pe acum.

În raionul Turda, toate unitățile cooperatiste aplică acum un nou sistem de alăptare la viței. În urmă cu 4—5 luni, la Călărași-Turda s-a făcut o inovație pe cît de simplă, pe atît de folositoare. S-a construit aici o instalație care permite alăptarea simultană a 5—10 viței pe cale artificială cu lapte integral. Se scutesc astfel brațele de muncă — dacă pînă acum un îngrijitor hrănea în medie 20 de viței, acum poate hrăni 40—50 de viței. Avantajele nu se reduc la atît: se poate stabili acum cantitatea de lapte necesară unui vițel la o anumită vîrstă și se poate folosi lapte smîntînit. În intervalul care a urmat de la aplicarea acestei inovații la Călărași-Turda

pînă la data curentă, instalația a fost popularizată, apoi construită și pusă în funcțiune la toate unitățile din raionul Turda, iar pînă la 15 noiembrie 1966 toată regiunea va beneficia de inițiativa și inovația celor de la Călărași. Este un bun exemplu de colaborare și intr-ajutorare între cooperativele agricole, care își imprumută astfel experiența unor rezultate valoroase. Desigur că această extindere a cuceririlor locale a fost sprijinită cu căldură de uniunile raionale și de Uniunea regională Cluj a cooperativelor agricole de producție.

La acestea se adaugă și alte acțiuni: la Aiud, Bistrița, Zalău și Cluj au luat ființă baze de aprovizionare cu ajutorul cărora se soluționează problema materialelor de construcție. Valorificarea disponibilului de produse se face acum prin unitățile comerciale subordonate uniunilor, rezolvîndu-se astfel în mod operativ problema predării și a recepției, a stabilirii calității produselor.

Sînt cîteva acțiuni care concretizează efortul cooperativelor agricole de producție, susținute de Uniunea regională Cluj și uniunile raionale pentru obținerea de rezultate din ce în ce mai bune, printr-o organizare judicioasă a tuturor posibilităților locale.

Marilena MUNTEANU

Puncte de vedere

LOTUL PRIMIT ÎN FOLOSINȚĂ

Se știe că lotul de teren — proprietate cooperatistă — atribuit în folosință membrilor cooperatori le asigură acestora însemnate venituri suplimentare, contribuind la creșterea nivelului lor de trai. Așa cum se arată în Statutul C.A.P., „lotul va fi folosit numai pentru producția agricolă”. Este în interesul fiecărui cooperator agricol ca lotul ajutat să fie cultivat cît mai rațional. În legătură cu modul de folosință a lotului și cu producția obținută de pe el, deschidem această rubrică ce va găzdui opinii interesante și utile.

Constantin Mișcă, președintele C.A.P. Bucov-Ploiești:

Am auzit că în unele cooperative agricole, din diverse pricini, loturile atribuite în folosință sînt schimbate și redistribuite mai în fiecare an. Obiceiul ăsta credem că nu e bun. Omul, dacă se vede mutat de colo, colo, nu-și mai fertilizează lotul cum trebuie, nici nu-l cultivă cu perene, ca lucernă sau trifoi, care se știe ce valoare nutritivă au. Să nu uităm nici timpul pe care îl pierde, întrunindu-se mereu, comisia pentru darea loturilor în folosință.

La noi la Bucov, loturile n-au mai fost schimbate de acum cinci ani. Ca rezultat, oamenii le-au îngrășat temeinic, făcîndu-le ca untul. Cei mai mulți pun lucernă, borceag, porumb și cresc vaci pentru lapte. În prezent, peste 250 de membri cooperatori au acasă o vacă sau două și se străduiesc să aplice metode de îngrijire cît mai apropiate de cele învățate la sectorul zootehnic al C.A.P. Vînzarea laptelui și a vițelilor contractați cu I.R.I.C. aduce gospodărilor din Bucov frumoase venituri suplimentare.

Florea Bododej, brigadier la C.A.P. Mereni-Adamclisi:

Pămînturile cooperativei noastre agricole se află în plină stepă dobrogeană. Datorită producțiilor superioare pe care le obținem la cultura mare și zootehnie, valoarea retribuiri unei zile-muncă este la noi apreciabilă: 40 lei plus produse în natură (cereale).

Pe loturile ajutoare, membrii cooperatori pun îndeosebi cartofi, pe care-i folosesc atît pentru consumul propriu, oît și pentru furajarea animalelor. Astfel, nu le lipsește nimic din gospodărie, mai ales dacă socotim și cei 200—300 de butuci de viță nobilă cîți are tot omul pe lingă casă.

Consiliul de conducere nu aprobă schimbarea loturilor fără motive serioase. Dacă un membru cooperator dorește să fie vecin de lot cu o rudă sau cu un prieten, pentru o mai bună într-ajutorare, se bucură din partea conducerii de tot sprijinul.

Mihail Jilăveanu, inginer agronom la C.A.P. Vidra-Giurgiu:

La noi, mai toți locuitorii comunei cunosc bine grădinaritul și folosesc loturile aproape exclusiv pentru cultura legumelor și zarzavaturilor. De la spanac și ridichi de lună, pînă la legumele tîrzii, oamenii scot de pe loturile atribuite în folosință cîteva recolte.

Se ridică însă o problemă. Unii membri cooperatori neglijează munca în cooperativa agricolă și mai ales în toțiul muncilor agricole.

Sînt membri cooperatori care pierd timpul călătorind prin diferite orașe, ca să-și vîndă acolo produsele obținute pe loturile primite de la cooperativă. Astfel, își fură singuri căciula, lipsindu-se de veniturile frumoase pe care le asigură munca laolaltă. Dar păgubindu-se pe ei, păgubesc și unitatea ai cărei membri sînt și care, uneori, neavînd suficiente brațe de muncă, nu poate efectua anumite lucrări la timp și în bune condiții. Adunarea generală și consiliul de conducere trebuie să-i ajute mai bine decît au făcut-o pînă acum ca să înțeleagă acest adevăr.

MOȘ SIDOR

O vioară de nespūsă claritate sonoră și impodobită cu incrustături fine, aflată la tilincarul Mihai Lăcătuș din Cimpulung Moldovenesc, mi-a trezit curiozitatea.

— De unde o ai? Cine a făcut-o?

La întrebarea mea, bădița Mihai a minșiat-o ca pe un lucru drag.

— O am de la moș Sidor Andronicescu, iscusit meșter de instrumente muzicale din Fundul-Moldovei...

Nu multă vreme după aceea, pornit în căutarea meșterului Sidor, iată-mă ajuns, într-o zi însoțit de toamnă, la locul unde năvalnicele piraie Robu și Timen se varsă în apa Moldovei. La piciorul muntelui, îmi atrage atenția o căsuță în stil vechi bucovinean. În cerdacul inveselit de glas-tre multicolore, o vioară îngină o doină. Să fie meșterul Andronicescu? Chiar el încearcă unul din noile sale instrumente. Mă primește cu ospitalitate moldovenească, înconjurat de întreaga familie.

— Meștere Andronicescu, cum ai ajuns să faci singur instrumente muzicale?

— Apoi, făcutul violoncelului și cîntatul le știu de aproape cînzeci de ani. Am învățat să cînt la vioară de la un muzicant orb, pripășit la noi în comună. După un an, am cîntat la primul joc. Oamenilor

le-a plăcut, spuneau că zic cu suflet. De atunci, n-a fost joc sau nuntă la Fundul-Moldovei, Breaza și Sulița la care să nu fiu chemat. Ei, și-acum treizeci de ani, împreună cu Ilie Cazacu, cobzarul Crișan și echipa de jocuri populare am ajuns la un festival de folclor la Londra, unde am fost premiați. Ce să mai zic de vremea din urmă: am cîntat la radio, am jucat și în film, am fost la televiziune. Dar să ne întoarcem la instrumentele muzicale. Și astea se găseau foarte greu odinioară și erau foarte scumpe. M-am gândit să încerc a le face eu; am început cu o cobză, am trecut apoi la viori iar azi construiesc violoncele și chiar contrabasuri.

Il întreb pe moș Sidor care este secretul clarității și sonorității instrumentelor construite de el. Mă conduce în micul său atelier. Viori aninate pe pereți, pe bancul de lucru, un violoncel în curs de finisare, alături piese pentru instrumente muzicale, o mulțime. Ridicînd violoncelul, îmi arată capacul dintr-o singură bucată:

— Meșteșugul aista are multe secrete. Pînă le-am aflat pe toate, au trecut ani. Am învățat să aleg lemnul din pădure, printre molizi, deși sună frumos și paltinii creți. Apoi, fundul. Spre deosebire de vio-

riile din fabrică, care au fundul înleiat în două bucăți, la ale mele le fac fundul dintr-o singură bucată. Și la violoncelul aista, cu toate că a fost foarte greu de lucrat, fundul este făcut tot dintr-o singură bucată, din lemn de molid. Migălesc mult și la așezarea popicului între capacul și fundul viorii, pînă ce găsesc locul cel mai bun de înleiat. Înainte de înleierea capacului și fundului, făcute din lemn diferit, încerc dacă între ele există o diferență de o notă întreagă. Așa cum nu există doi oameni la fel, nu există nici două viori care să sune la fel.

— Moș Sidor, se spune că te pricepi și la alte meșteșuguri.

— E drept, îmi plac ceasurile, și iacă, orologiile de pe pereți stau mărturie. Din piese vechi, am făcut felurite mecanisme de baterea timpului. Am un ceas cu glas de cuc și la Muzeul Satului.

Cele trei mari ornice, sculptate și cu greutatea animate de ele, sună în glasuri diferite ora 20. E timpul să plec. Mă despart greu de moș Sidor, acest talent multilateral, crescut frumos, ca și molizii din preajmă, spre cînstea acestor pămînturi.

E. MICHITOVICI

utul Gheorghe Cătană

Gheorghe Cătană și-a început activitatea de folclorist în anul 1883, îndată ce a ieșit de pe băncile școlii.

Și-a dat seama de valoarea literaturii populare, cunoscînd nu numai culegerile tipărite, ci și studii privitoare la folclor, chiar reproducînd fragmente din acestea în prefața colecției **Balade populare** tipărită în anul 1895: „Poezia populară este istoria unei națiuni”. Și „literatura populară este cartea poporului... Cartea aceasta e totdeauna ceteată și înțeleasă, pentru că ea e dictată de geniul necuprins și nesecabil al poporului și scrisă cu mîna timpului”.

Continuă prefața cu mărturisirea: „tot timpul liber, de care dispun, îl folosesc ocupîndu-mă cu lucruri folositoare, cu lucruri care să servească națiunii mele, spre ridicarea și mărirea ei... Așa am ajuns a aduna un mare număr de povești, balade, cîntece, doine, hore, ghicitori, dații etc. cu deosebire de la poporul român bănățean... Că am adunat acest material din literatura populară, însă nu e meritul meu, este meritul poporului, care a păstrat, a conservat această scumpă comoară”.

A colaborat la publicații bănățene și la reviste de prestigiu în afara Banatului, ca **Luceafărul** (Budapesta), din a cărui conducere făcea parte Octavian Goga, **Românul** (Arad), de sub direc-

ția lui Vasile Goldiș, **Familia** lui Iosif Vulcan, **Gazeta Transilvaniei** (Brașov), **Tribuna** (Sibiu), **Arhivele Olteniei** (Craiova) și la alte publicații din Cluj, Șoimuș-Reteag, Șimleu, Palota etc.

A tipărit o seamă de lucrări: **Poveștile Banatului** (Gherla, 1893—1895), **Balade populare** (Brașov, 1895), **Viața și faptele lui Ștefan cel Mare și Bun** (Sibiu, 1898), **Povești populare din Banat** (Brașov, 1908), **Miorița** (Brașov, 1909), **Din lumea poveștilor** (Caransebeș, 1924), **Păcală și Tindală** (Gherla, 1901), **Teatra la sat** (Gherla, 1905), **Chipuri și graiuri din Banat** (Caransebeș, 1927), precum și alte lucrări de pedagogie, igienă etc.

S-a născut în ziua de 20 septembrie 1865 și a decedat în ziua de 13 iulie 1944 în satul Valcadeni de lingă Caransebeș. Aici și-a început cariera învățătoarească și scriitoricească și, cu o mică întrerupere de cîțiva ani, cît a funcționat ca învățător în comuna vecină Brebu, la Valcadeni a locuit pînă la sfîrșitul vieții.

Culegerea **Povești populare din Banat** a fost retipărită la Editura Tineretului în anul 1956 în 30 100 exemplare, dar în anul 1961 a apărut în ediție nouă și nici aceasta nu se mai găsește în librării, dovadă a prețurii lui Gheorghe Cătană și de către masa cititorilor contemporani.

Gr. POPIȚI

SPUNE ARGEȘ, ÎN TOT LOCUL'...

Argeșule-n apa ta
Nu mai pică lacrima
Fiindcă azi partidul nostru
Ți-a schimbat în bine roștu'
Făcînd drumul tău să fie
Un drum plin de bucurie,
De belșug și avuție!
Azi pe plaiurile tale
Nu auzi cîntec de jale...
Auzi cîntec împlinit
Cîntă de om fericit.
Cîntec nou de veselie
Peste dealuri și cîmpie
Ca un tril de ciocîrlie...
Cîntec nou de bunăstare
Cît e Argeșul de mare.
Floare roșie ca focul
Spune, Argeș în tot locul' —
Că pe apa ta cu fală
Am clădit hidrocentrală
Mîndră și strălucitoare
Cum este și mîndrul soare
Lumină din vorba lui
Dragului, Partidului!

Cules de ION GHINESCU,
învățător din comuna Boteni,
regiunea Argeș.

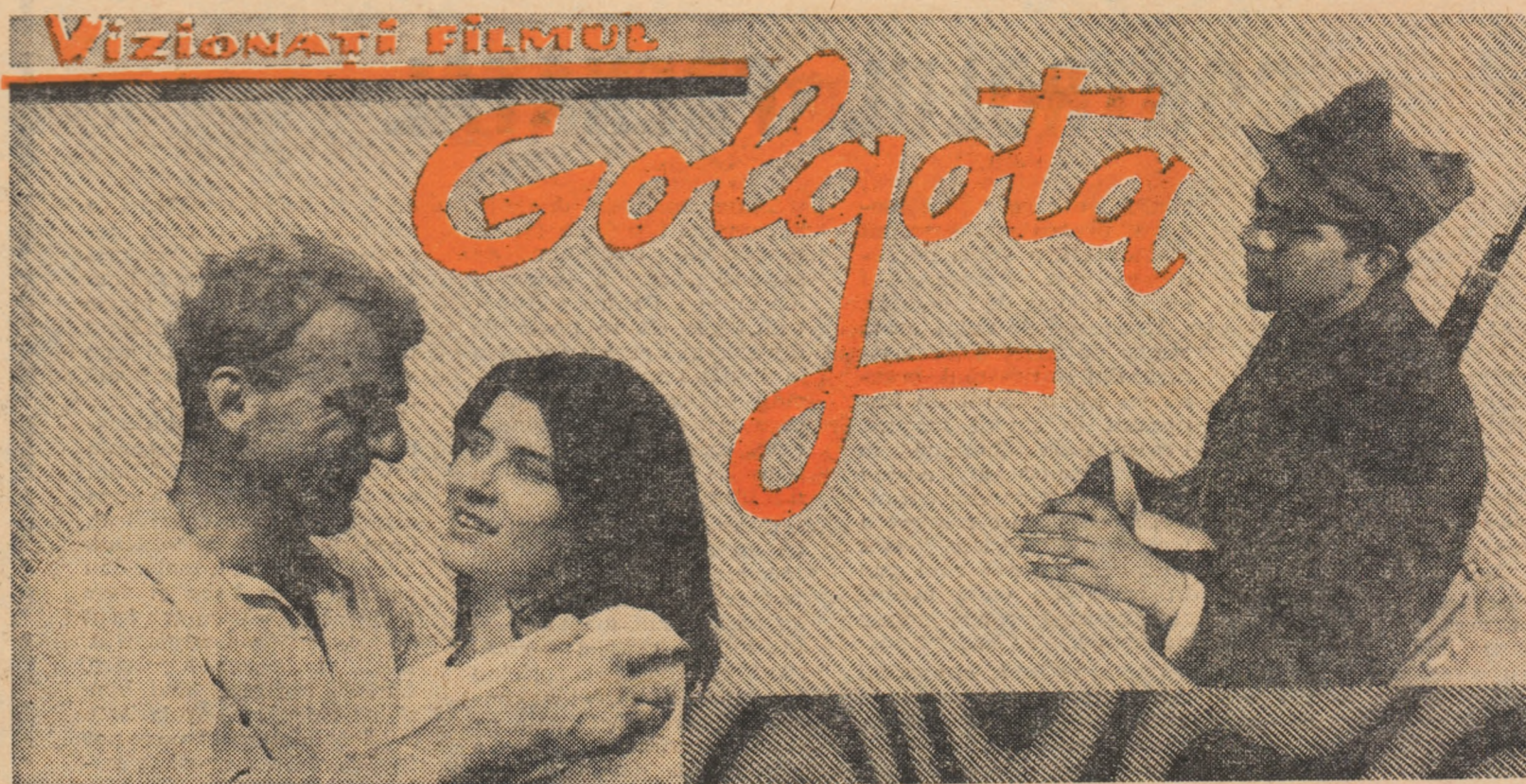
TRU CIOBANU

ma învățat de la tatăl său Grigore adaugă un plus de experiență cînd a ieșit cu cîntecul în lume și întîlnit cu nenumărați maestri ai lui popular. Cîntecele lui Dumitru au nuanțe pline de farmec. Farpe care-l aduce pe scenele țării e din florile cîmpiei, din frumusețea ei.

În vara aceasta, după ce s-a întors de la festivalul cîntecului, jocului și portului și le-a povestit tovarășilor săi de din brigada a doua de cîmp a cooperativei agricole de producție din Moțaței succesul oltenilor la Mamaia, Prefăorie, București și în celelalte locuri care au concertat. Le-a arătat ardin ziare, fotografii și nu s-a lăsat de două ori cînd brigadierul Ion și ceilalți l-au îndemnat să cînte. Așa a Fintina Floarei, fluierul său a dat triluri răscolitoare. Pe marea cîmpie acompaniat de păsări, fluierului a prezentat un concert

Moțaței, cînd satul este învăluit de zăpezile înserării se aud cîntece de fluier. Dumitru fermecat al lui Dumitru Ciobanul artistul amator care la 39 de ani găsește resurse tinerești să poarte pe scenă comori din tezaurul folclorului românesc. E cîntecul altor învățăcei care vin a de fluier a maestrului să învețe. Dumitru Ciobanu ține să ne convingă că și dintre ei, Vasile Constantin vom vorbi curînd, să ne convingă că fluierul lor din familia Ciobanu va fi pur și simplu departe peste timpuri.

Ion Rusu ȘIRIANU

O PRODUCȚIE A STUDIULUI CINEMATOGRAFIC „BUCUREȘTI”

Scenariul: Nicolae ȚIC, Mircea DRĂGAN
Regia: MIRCEA DRĂGAN
Imaginea: George CORNEA
Muzica: Theodor GRIGORIU
Decoruri: arh. Constantin SIMIONESCU

cu: Draga OLTEANU, Ioana DRĂGAN, Viorica FARKAS, Violeta ANDREI, Reka NAGY, Nanuța HODOȘ, Gheorghe DINICĂ, Sebastian PAPAANI, Virgil PLATON, Sabin FĂGARĂȘANU, Gheorghe PĂTRU.

RECREERE — SPORT — ODIHNĂ

Toate le realizați cumpărând și dumneavoastră

MOTORETA „CARPAȚI SUPER”

Cu 4 190 lei puteți avea și dv. motoreta de ultimul tip „CARPAȚI SUPER”, prevăzută cu un motor în doi timpi cu capacitate cilindrică 68 cmc care funcționează cu benzină normală de cifră octanică 75.

Viteza maximă 55 km pe oră.
Încărcătura utilă 145 kg (2 persoane).
Consum de benzină 1,8—2,1 litri/100 km.

Capacitatea rezervorului 6 litri.

Motoreta „Carpați Super” se vinde și cu plata în rate, astfel:
— pentru muncitori, membrii cooperativelor meșteșugărești și alți salariați aconto minim 15 la sută și un număr de maximum 20 rate lunare;

— pentru membrii cooperativelor agricole de producție aconto minim 30 la sută și un număr de maximum 12 rate lunare.

Nu este obligatorie purtarea căștii de protecție atât în localități cit și în afara localităților.

Nu necesită permis de conducere.

BICICLETA „CARPAȚI”

Bicicletele tip „CARPAȚI” pentru bărbați și femei sînt realizate pentru toate gusturile, pentru toate vîrstele.

Rezistente și frumoase, bicicletele „Carpați” pot fi folosite pe drumuri de toate categoriile.

Modelul „CARPAȚI” pentru bărbați costă 690 lei, pentru femei 712,80 lei.

Modelul „ELEGANT” pentru bărbați 625 lei, pentru femei 638,30 lei.

Modelul „SUPER” pentru bărbați lei 865, modelul „Felicia” pentru femei 880 lei.

Modelul „TURIST” pentru bărbați costă 855 lei.
Modelul „DIANA” pentru femei 870 lei.

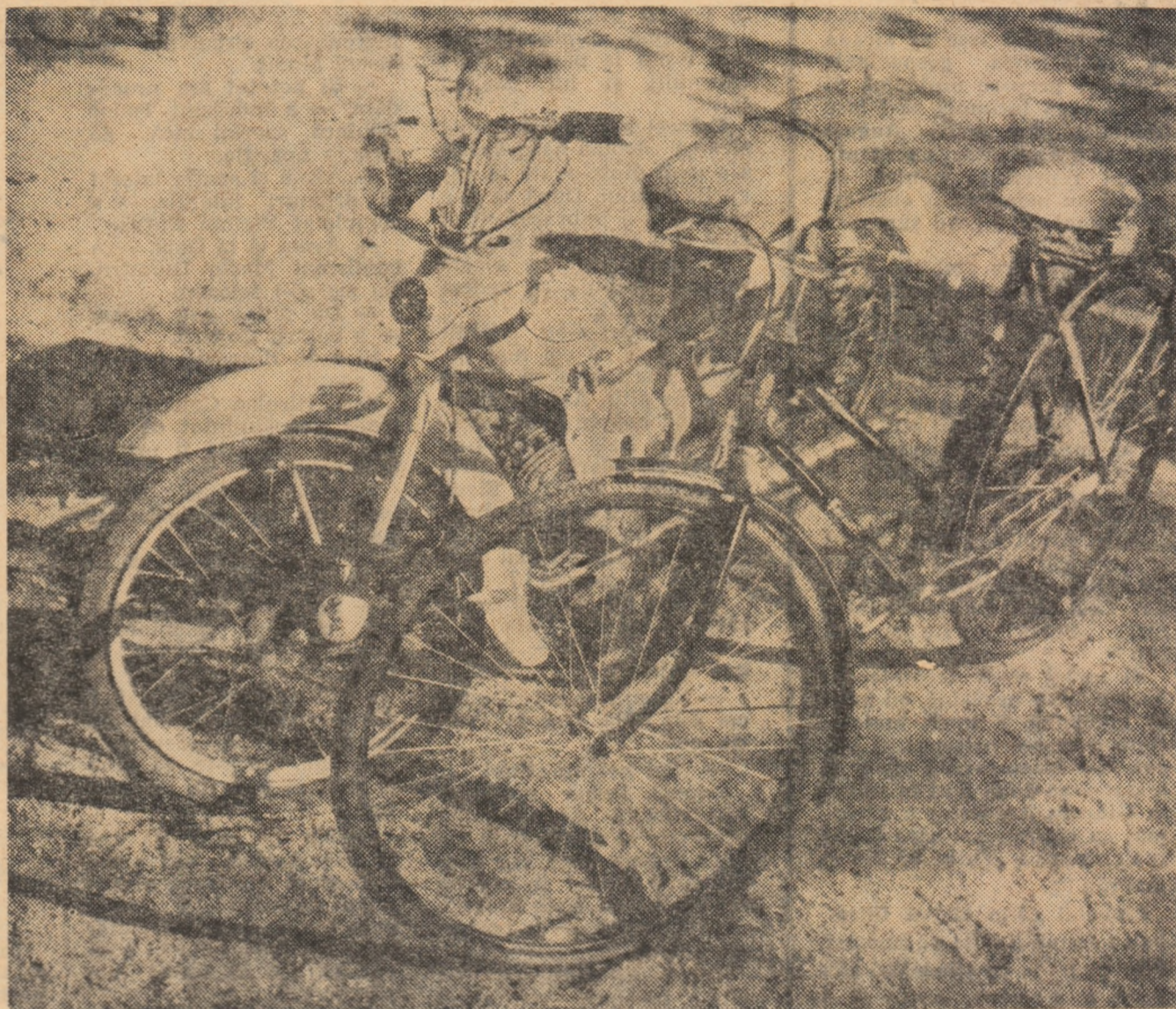
Modelul „JUNIOR” costă 690 lei.

Modelul „PIONIER” 1/2 destinat copiilor, vopsit în culori vii, costă 550 lei.

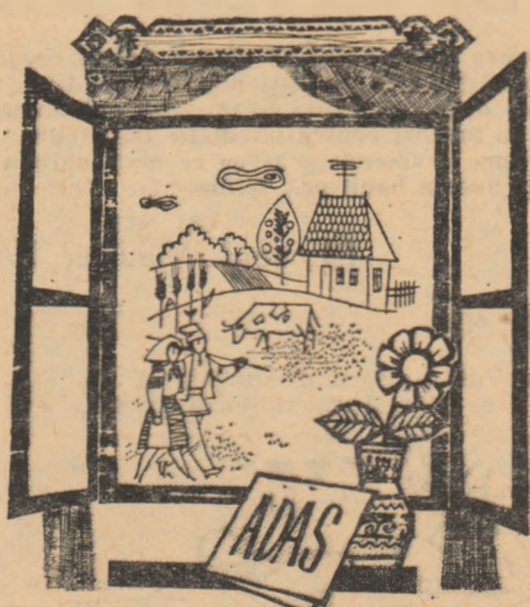
Bicicletele „CARPAȚI” se vînd și cu plata în rate, astfel:

— pentru muncitori, membrii cooperativelor meșteșugărești, și alți salariați aconto minim 20 la sută și un număr maxim de 8 rate lunare;

— pentru membrii cooperativelor agricole de producție aconto minim 30 la sută și un număr de maximum 8 rate lunare.

Folosind motoreta „Carpați Super” și bicicleta „Carpați” economisiți timp prețios în desfășurarea activității zilnice

ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

încheie cu membrii cooperativelor agricole de producție, asigurări facultative paușale, care prezintă numeroase avantaje.

Printr-un singur contract de asigurare și în schimbul plă-

ții unei prime convenabile, sînt asigurate animalele, bunurile din gospodărie, precum și asiguratul, pentru cazurile de accidente.

Asigurarea se poate încheia pe termen de un an sau pe șase luni.

Aceste asigurări se pot încheia prin agenții de asigurare, reponsabilii cu munca ADAS, sau direct prin inspectoratele ADAS

DORIȚI UN CEAS ELEGANT ȘI DE BUNĂ CALITATE?

Îl puteți procura de la MAGAZINELE UNIVERSALE și cele SPECIALIZATE ALE COOPERATIVELOR DE CONSUM unde găsiți o variată gamă de tipuri și modele

